Joukkoliikenteen järjestäminen Forssan seudulla 7.6.2027 alkaen

488/08.01.00/2026

SILA 24.11.2026

Valmistelija

Hallinnonasiantuntija Jaakko Leskinen, jaakko.leskinen@forssa.fi, puh: 050 564 0014, vs. sivistysjohtaja Tiina Kemppainen, tiina.kemppainen@forssa.fi puh: 050 564 0008

Valtion aluehallinto uudistui vuoden 2026 alusta ja ELY-keskuksen joukkoliikennetehtävät siirtyivät Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin. Traficom toimii toimivaltaisena viranomaisena linja-autoliikenteen järjestämisessä kuntarajat ylittävässä liikenteessä, kun kyseessä ei ole joukkoliikenteen kaupunki- tai seudullisen viranomaisen alue.

Forssan seudun joukkoliikenteen liikennöintisopimukset päättyvät 6.6.2027 ja liikenne on tarpeellista hankkia myös uudelle sopimuskaudelle. Sopimuksen mukaisella liikenteellä hoidetaan seudun toisen asteen opiskelijoiden ja perusopetuksen oppilaiden kulkemista sekä mahdollistetaan kuntalaisten työssäkäynti- ja asiointiyhteydet ja liityntäyhteydet.

Hankintakokonaisuus pohjautuu keväällä 2026 valmistuneeseen Forssan seudun joukkoliikennesuunnitelmaan, joka on valmisteltu yhteistyössä Forssan seudun kuntien, Loimaan ja Someron sekä Urjalan kuntien, Traficomin ja työssä mukana olleiden konsulttien toimesta (TRAFICOM / 516004 / 13.03.01 / 2026).

Valmistelussa on käyty läpi hankintaan keskeisesti vaikuttavia tekijöitä, kuten vuorotarjontaa, aikatauluja, nykyisen liikenteen matkustajamääriä, hankintamallia sekä myytäviä lipputuotteita ja niiden hintoja. Valmistelun aikana on myös tehty Traficomin ehdotukset kuntien rahoitusosuuksista ja kustannusarviosta hankinnalle.

Asiateksti pohjautuu yhteiseen kunnille jaettuun luonnokseen.

Seudun joukkoliikenteen hankintaa koskevat keskeiset esitykset ovat:

1. Vuorotarjonta

   Hankittavaksi esitetään liitteen 1 mukaista liikennöitävää linjastokokonaisuutta, jossa on huomioitu alueen peruskoululaisten, sekä toisen asteen opiskelijoiden koulujen alkamis- ja päättymisajat, sekä mahdollisuuksien mukaan työmatka- ja vapaa-ajanliikenteen tarpeet.

Talvi- ja kesäliikenteen palvelutaso vastaa pääosin nykyistä vuorotarjontaa. Osalta linjoista esitetään kuitenkin vähäisemmän kysynnän vuorojen karsintaa, sekä liikenteen harventamista.

Merkittävimpänä muutoksena nykyiseen liikennetarjontaan verrattuna sisällytetään hankintakokonaisuuteen marraskuussa 2026 päättyvän ns. Jubilee-liikenteen keskeisimmät vuorot ja samalla linjaa jatketaan Tammelaan saakka.

Viikonloppuliikenteeseen esitetään säilytettäväksi liikennettä yhteysvälillä Forssa - Jokioinen - Humppila, johon sisällytetään myös yhteydet Tammelaan.

Ehdollisena hankintana esitetään kuntien määrärahatilanteen salliessa sunnuntailiikenteen hankkimista yhteysvälille Forssa - Jokioinen - Ypäjä - Loimaa. Liikenteen tavoitteena on mahdollistaan opiskelijoiden matkustus opiskelupaikoille.

Aikataululuonnosta on tarkasteltu yhteistyössä kuntien kanssa ja se mahdollistaa peruskoululaisten, opiskelu- ja työssäkäynti- sekä vapaa-ajan matkat liikennöintipäivien yleisimpinä ajankohtina.

2. Kalusto ja lippu- ja maksujärjestelmät

Suunnitelman mukaisia linjoja ajetaan pääsääntöisesti vähintään 18–25-paikkaisilla linja-autoilla. Hankinnassa edellytetään, että kaluston enimmäisikä on 14 vuotta ja päästöluokkavaatimus on Euro 6.

Liikenteessä käytetään liikenteenharjoittajan lippu- ja maksujärjestelmää, jonka tulee täyttää kaikki tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset.

2.1. Lipputuotteet

Forssa seudun joukkoliikenteeseen esitettään otettavaksi käyttöön kertalipuissa yhteysväliperusteinen hinnoittelu nykyisen kilometriperusteisen hinnoittelun sijaan. Lipun hinta määräytyy jatkossa matkustettavan yhteysvälin perusteella, eikä matkustettavan pituuden mukaisesti. Muutoksen tavoitteena on selkeyttää hinnoittelua sekä mahdollistaa uudet lipputuotteet ja erilaiset kampanjat. Nykyisin käytössä olevat alueelliset sarja- ja kausiliput säilyvät edelleen hyväksyttävinä lipputuotteina.

3. Sopimuskausi ja sopimusmalli

Liikenteen sopimuskaudeksi esitetään 3 v (7.6.2027-2.6.2030) + 2 v optiokautta (3.6.2030-5.6.2032). Liikenteen kausivaihtelujen alkamis- ja päättymisajankohdat määräytyvät vuosittain kouluvuoden mukaisesti.

Liikenne esitetään hankittavaksi bruttosopimusmallilla. Mallissa liikenteen muutokset (liikenteen lisäys tai vähennys, aikataulujen muuttaminen, reittien muuttaminen) ovat mahdollisia. Bruttosopimusmallissa lipputulot kuuluvat tilaajille, jotka vastaavat myös lipputuloriskistä.

4. Kustannusjako

Hankinnan linjastokokonaisuuden arkiliikenteen bruttokustannukset jakautuvat Traficomin ja kuntien kesken alla olevan esityksen mukaisesti.

Forssa	28 %
Humppila	6 %
Jokioinen	12 %
Loimaa	3 %
Somero	2 %
Tammela	10 %
Traficom	35 %
Urjala	2 %
Ypäjä	3 %

Viikonloppuliikenteen kustannukset ja lipputulot jaetaan mukana olevien kuntien kesken.

Yhteysvälin Humppila-Jokioinen-Forssa-Tammela viikonloppuliikenteen kustannukset ja lipputulot jaetaan tasan Humppilan, Jokioisten ja Tammelan kuntien sekä Forssan kaupungin kesken.

Edellä ehdollisena hankintana esitetyn sunnuntailiikenteen osalta kustannukset ja lipputulot yhteysvälillä Loimaa-Ypäjä-Jokioinen-Forssa jaetaan tasan Ypäjän ja Jokioisten kuntien sekä Forssan kaupungin kesken.

Linjakohtaiset kustannusarviot, sekä maksuosuudet, joiden mukaisesti myös liikenteestä maksettavaa nettokustannusta vähentävät lipputulot jaetaan ovat esitetty ei-julkisessa liitteessä 1 Kustannusarvio ja aikataululuonnokset ei julkinen.

Lisäksi Forssan kaupungin ja Tammelan kunnan kesken on alustavasti sovittu, että kuntien osuus Hämeenlinnan suunnan reitistä maksetaan ja lipputulot jaetaan kuntien väestöosuuksien suhteessa. Tämä vahvistetaan myöhemmin hankinnan yhteydessä tehtävällä erillisellä sopimuksella.

Esittelijä

Vs. sivistysjohtaja Tiina Kemppainen

Päätösehdotus

1. hyväksyy osaltaan liitteen 1 mukaisen linjastokokonaisuuden
2. hyväksyy osaltaan bruttokustannusten jaon liitteen 1 mukaisesti
3. hyväksyy osaltaan asiatekstissä kuvatun kustannustenjakoperiaatteen Hämeenlinnan suunnan reitin osalta
4. valtuuttaa osaltaan Traficomin suorittamaan hankinnan ja tekemään hankintapäätöksen kustannusarvion puitteissa
5. esittää edelleen kaupunginhallitukselle seudun joukkoliikennehankintaan osallistumista asiatekstissä ja tässä päätöksessä kuvatulla tavalla

Päätös

Ptk tark.